لە دەرەوەی ناسنامە دەقی "خۆپیشاندان" بۆ خوێندنەوە ... عەبدولموتەلیب عەبدوڵڵا

ئەگەرچی پرسیاری سەرەکی ئەو خوێندنەوەیە ئەوە نییە، ئایا (حکومەت/دەسەڵات) هەوڵیداوە نوێنەری تەواوی خەڵکی بێت، یان تەنها بەرژەوەندی لێپرسراوان و دەسەڵاتداران رەچاو دەکات؟ بەڵام لەبەر ئەوەی لە دەرەوەی ئا یان نا، دەقی خۆپیشاندان بە مەرگی ئایدیۆلۆژیا و میتا ناسنامە و منی ئازاد و شۆڕشی سپییەوە ناس دەکرێت، بۆیە ناتوانین لە خوێندنەوەی دەقی خۆپیشانداندا نکۆڵی لە سلبیاتی (حکومەت/ دەسەڵات) بکەین، وەك چۆن ناتوانین ئامادەگی هەمەڕەنگی شەقام و بەتایبەتی نەوەی زانست و تەکنۆلۆجیا و ئینتەرنێت بە هەند نەگرین!

کەواتە رووییەکی بەرفرەوانی کردەی خۆپیشاندان تەعبیر لە کێشە (کۆمەڵایەتی/سیاسی)یەکان دەکات! بەڵام ئەگەر بەشێکی زۆر لە کێشە سیاسییەکان لە رێگای چاکسازی و دادپەروەری و ئازادی و ممارەسەکردنی دیموکراسییەوە چارەسەر بکرێت، ئەوە بەشێکی گەورەی کێشە کۆمەڵایەتییەکان (خۆی لە بە کەم تەماشاکردنی تاك و بەها مرۆییەکان و پەراوێزخستنی گەنجان و هەژاری و بێکاری، گەندەڵی، تەسككردنەوەی مەوداکانی ئازادی، نواندنی توندوتیژی بەرانبەر ژنان، و زۆر شتی دیکە)، دەبێ بە پەلە و لە ساتەوەختی ئێستادا قسەی لەبارەوە بکرێ! نەك لەبەر ئەوەی بە یەکێك لە مافە رەواکانی هەر تاکێك دەژمێردرێت، بەڵکو لەبەر دوو هۆی سەرەکی، یەکەمیان: چونکە فاکتەرێکە لە فاکتەرەکانی درێژەدان بە کردەی خۆپیشاندان. دووەم: بۆ ئەوەی لە چارەسەرکردنی کێشە سیاسییەکانی وڵات خەڵك و شەقام دووچاری گومان نەبنەوە! بەیەکبەستنەوەی ئەو دوو کێشەیەش لەوێوە دێ، کە دیاردەی خۆپیشاندان دیاردەیەکی (حقووقی/سیاسی)یە. بەڵام ئەگەر بەشێکی زۆری کێشەی یەکەم بە خەڵك و شەقامەوە بەند بێت، ئەوە بەشێکی زۆر لە کێشەکانی دووەم دەبێتە بنەمای کاری ئۆپۆزسیۆن.

بەمجۆرە یەکێك لە خوێندنەوەکانی دەقی خۆپیشاندان وەك دیاردەیەکی هەنووکەیی، بە چەمکی (حقووقی/سیاسی)یەوە دەلکێ. لەوێوە دەتوانین بڵێین کۆی میکانیزمی ئەو خوێندنەوەیە دەکەوێتە نێوان

بڵاوبوونەوەی وردە زانیاری سەر شەقام و کلاسیکیەتی رووبەوِ رووبوونەوە، تووندوتیژی و ناتووندوتیژی، فەزای داخراوی ژوورەکانی کۆبوونەوە و فەزای کراوەی شەقام، هەڵنانی خەون و خەیاڵ و کوشتنی ئەگەرەکان… هتد، دەمەوێ بڵێم ئەو جۆرە لە خوێندنەوە لەلایەك دەبێتە پێگەیەکی نوێ بۆ بەیەکگەیشتنی خوێنەری جیاواز، خەمی جیاواز، بیروڕای جیاواز، خەونی جیاواز، لەلایەکی دی خوێنەر جۆرێکی دی لە پەیوەندیگرتن لەگەڵ خۆ و شەقام و ئەویدیکە دادەمەزرێنێ.
کەواتە ئەمڕۆی پێکهاتەی دەقی خۆپیشاندان، ئەمڕۆی خۆپیشاندانی شەقام لە (ئەویدیکەی دۆزەخ) بۆ منی ئازاد، لە خەباتی ژێر زەوی بۆ خەباتی سەر زەوی، لە مێژووی گشتی بۆ وردە مێژوو، لە پاراستنی خود بۆ گۆڕینی خود… هتد بەرەو پرۆسیسەکردنێکی بەردەوامی چاودێری و گۆڕان و خوێندنەوەی جیاوازمان دەکاتەوە! بە مانایەکی دیکە بەرجەستەکردنی پێکهاتەکانی دەقی خۆپیشاندان دەلالەت لە کرانەوە و جیاوازی و شەفافییەت دەکات. دەقی کراوەش ئەو دەقەیە، کە پێکهاتەکانی بتوانن بەپێی جێکەوتەیان دەربکەون و نەخش و جێدەستی خۆیان بۆ هەمووان جێبهێڵن.

بەمجۆرە دەقی خۆپیشاندان وەك دەقێکی کراوە هەر تەنها بەسەر رۆشنبیران و رەخنەگران و نەیارانی دەسەڵات دابەش نابێ، بەڵکو هەموو چین و پێکهاتە جیاوازەکان رۆڵی خۆیان تێدا وازی دەکەن. بەو مانایەش دەقی خۆپیشاندان دەقێکە بۆ خوێندنەوە، دەقێك نییە بۆ نوسینەوە! دەق بۆ خوێندنەوە لای (بارت) دەقێکە رۆشنبیریی لە سرووشتی خۆی دەکاتەوە و سەرەوژێری دەکات.

دەقی خۆپیشاندان وەك دەقێکی سپی

دەشێ دەستەواژەی دەقی (خۆپیشاندان) بە شێوەیەکی راستەوخۆ تەعبیر لە جورئەتی (خۆ) بۆ (دەرکەوتن) بکات. بەڵام هەمیشە جەستەی دەرکەوتوو لە خۆپیشانداندا وەك دەقێکی سپی بە قەد ئەوەی وەك بەرجەستەکردنێکی رەمزی و بێ لایەن خۆی دەنوێنێ، ئەوەندە ناوەڕێکخواز و لایەندار نییە. ئەوەندەی مانا خەفەکراوەکان دەیبزوێنێ، ئەوەندە مانا دیارەکان نایجولێنێ. بە قەد ئەوەی هەوڵی گەڵاڵەکردنی دەنگە پەنماوەکان دەدات، ئەوەندە لە خەمی دووبارەکردنەوەی ئەزموونی خۆپیشانداندا نییە. بە کورتی جەستەی دەرکەوتووی (خۆپیشاندەر) پتر وەك بریسکانەوەیەکی رەمزی دەردەکەوێت… لێرە هەوڵدەدەم خۆپیشاندەر لە سێ خەسڵەتدا جیا بکەمەوە: خاکەڕایی، نەگونجان، بوێری. هەر لە رێگای ئەو سێ

خەسڵەتەوەش بۆ لایەنی دەقی خۆپیشاندان لە دەقی سپی نزیك دەكەمەوە. دەقی سپی تەعبیركردنێكی بێلایەن و سەربەخۆ و نادیارە، لەگەڵ ئەو هەوڵە نا زەمەنییە دێتەوە كە دەكەوێتە دەرەوەی دیاریكراو و دەرەوەی دیدی دیاریكراوی ئایدیۆلۆژیاكانەوە.. لەو بنەمایەوە دەمەوێ بڵێم ناشێ هەوڵی كردەی خۆپیشاندان لە چوارچێوەی پێناسەیەكی تەسكدا گیر بكەین، لەبەر ئەوەی دەقی خۆپیشاندان تەقینەوەی بێدەنگییە و كردەی خۆپیشاندان پێشنگەكانی بێدەنگی دەنوێنێ!

ئەگەر لە ناوكۆیی خۆپیشاندانەدا خەسڵەتی خاكەڕایی، دەلالەتی بابەتگەرایی بگوازێتەوە. ئەوە بوێری دەلالەتی زاتكردن بەرجەستە دەكات. بەڵام لە نێوان بابەتگەرایی و زاتكردن، پاڵنەری خۆپیشاندەر نە بەرگریكردنە لە خود، نە گەڕانە بەدوای ناسنامەدا.. لە نێوان خاكەڕایی و بوێری، ئەوە فەردانییەت نییە پاڵ بە خۆپیشاندەر وەدەنێت، ئەوە هەوڵدان بۆ ژیانێكی خۆشتر نییە، بەڵكو نەگونجانە.. ئەوەی خۆپیشاندەر هاندەدا هەوڵی خودگۆڕانە، تاكو لەگەڵ ماناكانی ئازادی ماناكانی دادپەروەری، ماناكانی جیاوازی بێتەوە!
دەمەوێ بڵێم لە دەستەواژەی (خۆ+پیشاندان)دا ئەگەر وشەی (خۆ) تەعبیر لە خاكەڕایی و بابەتگەرایی خۆنیشاندەرانەی نەوەی زانست و تەكنۆلۆجیا و ئینتەرنێت (نەوەی نەگونجاو) بكات، ئەوە وشەی (نیشاندان) كۆی ئەو جورئەتەی لە خۆدا هەڵگرتووە كە بینراوەكان و بیستراوەكان بەرجەستەی دەكەن.

كۆی ئەو بوێرییە دەگەیەنێت، كە لە بەرانبەر كۆبوونەوەی ژوورە داخراوەكان، قسە داخراوەكان، بیركردنەوە داخراوەكان، شەقامی تەنیووە… لە نێوان (خاكەڕایی خود) و (بوێری دەركەوتن) ئەگەر دیاردەیەكی ئەخلاقی و مرۆیی هەبێ، بەشداریكردنە لە داهێنانێكی هاوبەش و ئازاد و كراوە! داهێنانێك بۆ ئەوەی واژۆی كەسێكی دیاریكراو و كۆمەڵێكی دیاریكراو و دیدێكی دیاریكراوی بەسەرەوە بێت! كردەی خۆپیشاندان بەشداریكردنە لە دروستكردنی فەزایەك، كە (نەگونجان) ئاڕاستەكانی دیاری دەكات، نەك سەركردە و سیاسەت! بەو مانایە خۆپیشاندان لەبری ئەوەی پێشڕەو و سەركردەیەكی دیاریكراوی هەبێت، رستێك كاراكتەری نەگونجاو و ئیشكالی رۆی تێدا دەبینن.

بەمجۆرە بۆشایی نێوان هەردوو وشەی خۆ+پیشاندان، فرە خوێندنەوە دەخاتەوە و لە رێگای چەمكی نەگونجانەوە دەلالەتەكانی پەرت دەكات. كەواتە خۆپیشاندەر ئەو كاراكتەرە نەگونجاوەیە كە دەڵێ: ناتوانم

تێکەڵ واقیعێك بم، کە تێیدا بەشدار نیم!! لێرەدا خۆنیشاندەر ئەگەرچی هەڵگری بیروڕایەکی مرۆییانەیە، بەڵام مەرج نییە بیەوێت بیروڕاکانی ببێتە بابەتێك بۆ جێبەجێکردن، ئەگەرچی حەز بە تازەکردنەوەی کۆمەڵگا دەکات، بەڵام لەلایەن دەسەڵاتی تەقلیدییەوە وەك دوژمن چاو لێدەکرێت!
لە نێوان ماناکانی (خاکەڕایی، نەگونجان، بوێری) خۆپیشاندەر ئاڵای نەگونجان لەبری ناسنامە، ئایدیۆلۆژیا، نەتەوە، ئایینزا… بەرز دەکاتەوە. بەمجۆرە خوێندنەوەی دەقی خۆپیشاندان ئازادییەکانی لە بەشداریکردنی نادیاردا هەڵدەگرێتەوە، وەك چۆن مەرجی پڕکردنەوەی بۆشاییەکان لە واژۆی تایبەتدا نادۆزرێتەوە، بەڵکو لە بریسکانەوەی رەمزییانە و فرەیی خوێندنەوەدا دەبینێ.

دەقی خۆپیشاندان وەك یەکەیەکی دەلالی

بێگومان دەقی خۆپیشاندان وەك یەکەیەکی دەلالی، خۆی لە نێوان دادپەروەری/نادادپەروەری، ئازادی/نائازادی، گەندەڵی/ناگەندەڵی........ دەبینێتەوە. لێرە لەو بەرانبەرییەدا، یەکە دەلالییەکانی مانا، دەبێتە جێگەی سەرنجدان. بۆ نموونە ئەگەر دادپەرەوەری/نادادپەروەری…. لە چەندین مانادا یەکبگرنەوە، ئەوە لە مانایەکدا دژ دەکەونەوە، ئەو دژکەوتنەوەیە لە (نا)دا خۆی رادەگەیەنێت، یان بە مانایەکی دیکە ئەو کاتەی وشەی (نا) لە بەرانبەر وشەی (ئا)دا خۆی دەخاتە سەر شەقام، دژ کەوتنەوەکە روونتر خۆی نیشان دەدات. بە هەمان شێوە خۆپێشاندانیش وشەی (نا)یە لە بەرانبەر وشەی (ئا)دا…

بەڵام وەك دەزانین لە دەرەوەی وشەی (ئا یان نا) یەکەمین پرنسیپی دادپەروەری ئەوەیە کە لەسەر توانا و خەسڵەتەکان لە خەڵك نەپێچینەوە، جیاوازی لە نێوان دەوڵەمەند و هەژار… دانەنێین، یاسا بۆ هەمووان وەك یەك بێت، ئازادی بۆ شوناس و جوگرافیایە، با ئازادی بۆ هەمووان بێت…
ئەو کاتە دادپەرەوەری، بە نایەکسانی دادپەرەوەری رازییە، ئەو کاتە رەوایە جیاوازی لە نێوان دوو کەسدا بکرێت، کە یەکێك لەویدیکە شارەزایی زۆرتر و پسپۆرتر و بە تواناتر بێت و لە کارەکانیدا دەستپاکتر و خزمەتی زۆرتر بە کۆمەڵگا بگەیەنێت، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا نابێت سەرمایەی دە ئەوەندەی ئەویتر و زۆرتر بێت. بەو مانایەش دەبێ نایەکسانی کۆمەڵایەتی و ئابوری لە سەر دوو مەرج جێبەجێ بکرێت: یەکەم، پێویستە ئەو پێگە و وەزیفانە بۆ هەمووان کراوە بێت. ئەو پێگە و وەزیفانە نابێ بەڕووی هیچ کەسدا داخراو

بێت، لەگەڵ رەچاوکردنی توانا و شارەزایی و پسپۆری… دووەم، دەبێ ئەو نایەکسانییە ئابوری و کۆمەڵایەتییە لە تاکە زۆر هەژارەکاندا رەنگبداتەوە، واتە پێویستە حکومەت پارێزگاری لە تاکە زۆر لاوازەکانیش بکات، بۆ ئەوەی لەبەرانبەر بە تواناکاندا هەست بە بێ بەهایی نەکەن.

بە کورتی دەمەوێ بڵێم (نا) لەو خوێندنەوە ناجێگیرەدا، دەشێ بەو فاکسینە (لقاح) بژمێردرێت، کە کۆمەڵگا لە نەخۆشییەکان دەپارێزێت. بەو مانایەش (نا) وەك خوێندنەوە، دەشێ جوانیەکانی خۆی لە ئایندەی نادیاردا هەڵگرێتەوە! بەڵام خوێندنەوەی جێگیری (ئا) لە رێگای ئەو هێزەی کە دەسەڵات وەك موڵکێکی جێگیری خۆی دەناسێنێ! ئەو هێز و دەسەڵاتەی کە ئەویدیکەی جیاواز رەتدەکاتەوە، پێیوایە قابیلی بەشداریکردن و تێگەیشتنی ئەو نییە، لەوێوە کە ئەو زۆرینەیە و دەشێ نکۆڵی لە کەمینە بکات… دەمەوێ بڵێم خوێندنەوەی جێگیری (ئا) هەمیشە لە هەوڵی ئەوەدایە، کە ئەویدیکە بۆ دیمەنێکی گاڵتەجاڕانە و کەمبایەخ بچووك بکاتەوە. بەڵام ئەو خوێندنەوەیە لەو سنوورە دەکەوێتە ژێر پرسیار، کە (نا) دێتە سەر شەقام.

دەقی خۆپیشاندان و میکرۆفیزیای هێز

دەسەڵات لە پەیوەندی هێزەکانەوە هەڵدەقوڵێ و سیستەمێك و زنجیرێك پێکدێنێ، ئەو سیستەم و زنجیرەیە یان بەندە بەیەکەوە یان لەیەکپچڕاوە. کەواتە کە دەڵێین دەسەڵات پەیوەندییە، دەبێ ئەوە بزانین کە پەیوەندیش بەردەوام لە گۆڕاندایە، بۆیە ناتوانین ئەمڕۆ قسە لە سێنتەری دەسەڵات یان دەسەڵاتی سێنتەر بکەین! چونکە هێز لە هەموو شوێنێ پەرت و بڵاوە، بەو مانایەش دەسەڵات دەکەوێتە نێو جەستەی کۆمەڵایەتییەوە، لە هەموو پنتێکی جەستەی کۆمەڵایەتیشدا پەیوەندی هێز هەیە: لە نێوان ژن و پیاو، لە نێوان تاکەکانی خێزان، لە نێوان هەموو ئەوانەی دەیانناسی و ئەوانەی نایانناسی… ئەو تێگەیشتنە بۆ دەسەڵات (فۆکۆ) بە میکرۆفیزیای “هێز/دەسەڵات” (Micro-physique du pouvoir) ناوی دەبات.
فۆکۆ رەفزی ئەو دیدە (ئاڵتۆسێر)ییە بۆ دەسەڵات دەکاتەوە، کە دەسەڵات لە دامەزراوە ئایدیۆلۆژییەکان و دامەزراوە ستەمکارەکانی دەوڵەتدا کورتدەکاتەوە. چەمکی دەسەڵات لای فۆکۆ تەجاوزی بواری سیاسی دەکات و لە هەموو لایەکی کۆمەڵگا و لە هەموو شوێنێك بەدی دەکرێت. دەسەڵات لە هەموو شوێنێك و لە هیچ شوێنێك نییە (وەك چۆن خوێنەری دەقی خۆپێشاندانیش لە هەموو شوێنێکە و هیچ شوێنیشی نییە)!

بەمجۆرە میکرۆفیزیا مۆڵکێکی جۆراو جۆر و فرە بە دەسەڵات دەبەخشێ، واتە بوونی ژمارەیەکی بێ کۆتا لە پنتی رووبوڕووبوونەوە و تیشکۆی ناجێگیر. هەر پنتێکیش ترسی ململانێی لەخۆدا هەڵگرتووە و دەکەوێتە دووتوێی کاتێکی دیاریکراوی هێزەوە. کەواتە هەموو دەسەڵاتێك لەبەرانبەر تیشکۆی هێزەکانی دیکەدا لە تاقیکردنەوەی بەردەوام و پێوانەکردنی بەردەوامدایە. پەیوەندی هێزەکان جێگیربوون ناناسن. پەیوەندی هێزەکان بەهۆی بە دامەزراوکراوەکانەوە ناسنامەی دەسەڵات بەرجەستە دەکەن.

فۆکۆ پێیوایە پەیوەندی، یان ململانێی هێزەکانی نێوان دوو لایەن، لە ڕێگای هاوگونجان، یەکلاناکرێتەوە! یان بەهۆی گفتوگۆ و ئەوەی (هابرماس) پێیدەڵێ بەیەکگەیشتن (continuity) یەکلاناکرێتەوە، بەڵکە لە ڕێگای سەرکەوتنی ئامانجی یەکێکیان بەسەر ئەویدیکەدا یەکلا دەکرێتەوە، بە مانایەکی دیکە کامیان بتوانێ زۆرینەی پێداویستییەکان جێبەجێ بکات، هێز بەلای ئەودایە. بە دەستەواژەیەکی دیکە فۆکۆ پێیوایە هیچ دانپیانانێکی پێوانەیی بۆ رەوایەتی هێز بوونی نییە.

کەواتە لای فۆکۆ ئەوە هێزە، یان پەیوەندی هێزەکان و دەسبەسەراگرتن و زاڵبوون و دواتر حوکمکردن و چاودێری و سزایە، ململانێکان یەکلا دەکاتەوە. لەسەر بنەمای ئەو جۆرە لە یەکلاکردنەوە (دۆڵۆز) فۆکۆ بە (نیچە)یی لە قەڵەم دەدات… بەڕای دۆڵۆز، فۆکۆ لە وێناکردنی دەسەڵاتدا ڕێبازی نیچە پەیڕەو دەکات، واتە وەك نیچە لە یەکلاکردنەوەی ململانێی هێزەکاندا دوو ڕێگا دەبینێ، یەکەمیان: وەهم، یان ئایدیۆلۆژیا و خەڵەتاندن. دووەم: بەکارهێنانی توندوتیژی. واتە بۆ یەکلاکردنەوە جارێك هانا بۆ هێزی فیزیکی دەبات و جارێکی دیکە بۆ خەڵەتاندن.

لە یەکلاکردنەوەی ململانێی هێزەکاندا، دەشێ بۆ خوێندنەوەی دەقی خۆپیشاندان هێزی “فیزیکی” و “خەڵەتاندن” تەرجەمەی مەدلولی “ئاشکرا” و مەدلولی “شاراوە” بکەین. دەمەوێ بڵێم لەبەر ئەوەی دەقی خۆپیشاندان سەر بە لایەنێکی دیار نییە، بۆیە دەسەڵات (دەسەڵاتی ئۆپۆزیسیۆنیش دەگرێتەوە) بۆ یەکلاکردنەوەی خوێندنەوەکانی زۆتر پشت بە فیکرەی دروستکردنی سیناریۆ (خەڵەتاندن) دەبەستێت. واتە دەسەڵات هەتا هێزی سیناریۆ دروستکردنی پێمابێت دەست بۆ ئاشکراکردنی توندوتیژی نابات.. دەسەڵات لە خوێندنەوە شاراوەکانیدا هەمیشە لە بەرانبەر خەسڵەتی “خاکەڕایی” و “نەگونجان” و “بوێری” بنەماگەلی “ناپاك” و “نەیار” و ” ئاژاوەگێڕ” لە سیناریۆکانی رەنگدەداتەوە! بەو مانایەش ئەوەی

لە کردەی خۆپیشاندان بوێری دەنوێنێ لە خوێندنەوەی دەسەڵاتدا ئاژاوەگێڕە.. ئەوەی کە بەردەوام لەگەڵ سلبیاتەکان ناتوانێ بگونجێ، دەسەڵات بە دوژمن و نەیار وەسفی دەکات.. ئەوەی کە لە ناخەوە هەست بە لێپرسراوێتی دەکات و خاکەڕایانە بۆ ئەوەی جگە لە دڵسۆزی بۆ نیشتمان نیازێکی لە پشتەوە بێت، دەسەڵات بە ناپاك و دوو ڕوو لە قەڵەمی دەدات..

وەك گوتمان چونکە دەقی خۆپیشاندان ناکەوێتە نێو لۆژیکی تێگەیشتن و نیاز و لایەنێکی دیاریکراوەوە. چونکە دەقی خۆپیشاندان وەك دەقێکی سپی نایەوێت هەڵە دیارەکانی تێگەیشتن بکێشێ و زێتر هەڵە نادیارەکانی خەیاڵ بەرفرەوانتر و سنووری ئەگەرەکان تۆختر دەکاتەوە و هەموو ئەو توانایەش بەهۆی دەرکەوتن و ئاشکرابوونەوە بەدەست ناهێنێ، بەڵکو لە پێچە نادیارەکانیدا هەڵیگرتووە، یان بەهۆی فرەیی مانا و فرەیی خوێندنەوەی نێو دەنگە پەنماوەکانەوە بەدی دەهێنێ، نەك وێنە دیارەکانی سەر سەحنە. بۆیە دەسەڵات لەبەرانبەردا لە ڕێگای بەکارهێنانی دەمامکەوە بە نواندنی سیناریۆکانی خۆی هەڵدەسێت!

بەڵام کاتێك خۆپیشاندان لەسەر مانای وێکچوو هاتە مەیدان، کاتێك خۆپیشاندان کۆمەڵێك پاڵەوان و فەردی موقەدەسی بەرهەمهێنا، کاتێك خۆپیشاندان ئاڕاستەی دیاریکراوی گرتەبەر… ئەو کاتە دەقی خۆپیشاندان لە دەقێکی سپی بۆ خوێندنەوە، بەرەو دەقێکی دیار بۆ نوسینەوە دەچێ!! ئەو لەکەدارکردن و گواستنەوەیە لەدەقی خوێندنەوە بۆ دەقی نوسینەوە هەر تەنها لە حەزی ئۆپۆزسیۆندا کورت ناکرێتەوە، بەڵکو وەك حەزی دەسەڵاتیش دەکرێ سەیری بکەین!! ئەگەر بۆ یەکەمیان دەلالەتی هێزی لەخۆدا هەڵگرتبێ!! ئەوە بۆ دووەمیان دەبێتە وێنەیەکی دیار بۆ نیشانەگرتن!!

کارکردنی خۆپیشاندان لەسەر مانای وێکچوو، نیاز و مەبەست و ئاڕاستەی دیاریکراو، یان دەرکەوتنی ناوەڕۆکی خۆپیشاندان وەك دەق بۆ نوسینەوە… دەشێ بۆ ئۆپۆزسیۆن ماناکانی هێزی تەعبیرکردن لەخۆ بگرێ. بەڵام بۆ دەسەڵات دەرکەوتنی وێنەی دوژمن دەگەیەنێت. بۆ ئۆپۆزسیۆن جێگەی دڵخۆشی و شانازییە، بۆ دەسەڵات جێگەی نیگەرانییە و لە هەمان کاتتدا دیاریکردنی خاڵی دەستبردنە بۆ هێز و توندوتیژی.

نیسانی2011

سەرچاوەو پەراوێزەکان:

- رولان بارت، مغامره فی مواجهه النص، تالیف، فرانك ایفرار و اریك تینه، ترجمه، د. وائل برکات، دار الینابیع، دیمشق، گ1 2000، ص119.
- بۆ زۆتر شارەزایی بڕوانە، ه.س.پ. ل77.
- لێرەدا هەوڵمداوە چەمکی نەگونجان لە چەمکی کاراکتەری ئیشکالی نزیك بکەمەوە، تێگەیشتن لە پاڵەوانی ئیشکالئامێز، بەوەی ئیشکالەکان دەخاتە روو، نەك بەوەی کە هەوڵی گۆڕینیان دەدات.
- کۆی ئەو خەسڵەتانەی خۆپیشاندەر، دەشێ لە خەسڵەتگەلی ڕۆشنبیریشدا بەدیيان بکەین. بەو مانایە کە ڕۆشنبیر ئەو کەسەیە، بوونی خۆی لە هەستکردن بە رەخنەی بەردەوامدا هەڵدەگرێتەوە. بە کورتی ڕۆشنبیر و خۆپیشاندەر لەوێوە رووبەرووی دەسەڵات دەبنەوە، کە ستەمکاری جێگەی دادپەروەری، دیکتاتۆرییەت جێگەی دیموکراسییەت دەگرێتەوە، لەوێوە کە مەرج نییە بیروڕاکانیان ببنە بابەتێك بۆ جێبەجێکردن…
- لەجێگەی وەرگرتنی باجی زۆتر لەلایەن دەوڵەت و دابەشکردنی بەسەر هەژاراندا بۆ ئەوەی باری ژیانیان بەرەو باشی بەرن. بۆ زۆتر شارەزایی بڕوانە: الفیلسوف الامیرکی فی کتاب جدید عن العداله و الحریه، هاشم صالح،22/3/2011، الشرق الاوسگ.
- فوکو و میکروفیزیاو السلگه، معزوز عبدالعالی، جمعیه الفلسفیه المغربیه،5/2/2011، مدارات فلسفیه.
- لە تەوای ئەو وتارەدا هەوڵمداوە دەقی خوێندنەوە بە دەقی بۆ لایەن و دەقی نووسینەوە وەك لایەندار بناسێنم، بەو مانایەش مەرجی تێگەیشتن بۆ ئەو دوو جۆرە لە ناسین پشت بە دەق بۆ خوێندنەوە و دەق بۆ نووسینەوەی (بارت) نابەستێت.

تێبینی:
ئەو زنجیرە بابەتەی لێرە بڵاوبوونەتەوە، وەك کتێب لە ژێر ناونیشانی (ناسنامە، تواناکانی بوونی مرۆڤ) ئامادەیە بۆ چاپ.